

Position Paper

Identificatie & Registratie van pleziervaartuigen

HISWA Vereniging is voorstander van Identificatie & Registratie voor pleziervaartuigen.

HISWA Vereniging, de brancheorganisatie voor jachtbouw en watersport, vindt dat het hoog tijd is om Identificatie & Registratie van pleziervaartuigen versneld in te voeren. Daarvoor zijn er directe aanleidingen:

- De focus van politie en justitie op zaken over ondermijning, witwaspraktijken en belastingontduiking van eigenaren van pleziervaartuigen;
- De groeiende problematiek van achtergelaten sloop-boten in jachthavens en openbaar vaarwater waarvan de eigenaar niet te traceren is;
- De wildgroei, en daarmee samenhangende administratieve lastendruk, van lokale identificatiedocumenten en lokale doorvaartsticker- of vignetsystemen;
- Het gebrek aan duidelijkheid omtrent eigenaarschap en nationaliteit, waardoor opsporing na diefstal onnodig lastig blijkt;
- Het gebrek aan duidelijkheid omtrent de fiscale status van het vaartuig;
- Het gebrek aan inzicht in de juiste aantallen pleziervaartuigen als basis voor regelgeving en uitvoering beleid.

Een Identificatie & Registratie-plicht voor pleziervaartuigen is volgens HISWA Vereniging een logische, kostenbesparende en effectieve oplossing.

HISWA staat voor kwaliteit, integriteit en transparantie in de watersportindustrie. De sector vindt het van belang dat er een goede handhaving kan plaatsvinden om overtredingen en malversaties tegen te gaan en wil af van het negatieve stempel van ongeregistreerde transactie van duurzame goederen. Het ontbreken van centrale registratie leidt tot problemen voor de houder van pleziervaartuigen bij transacties, opsporing van het vaartuig na diefstal, verzekeringszaken etc..

Er zijn vrijwel geen officiële (markt)gegevens bekend van de sector pleziervaartuigen. Door centrale registratie komen gedetailleerde marktgegevens vrij waarop overheden en industrie een effectiever beleid kunnen voeren.

HISWA Vereniging pleit al langer voor één landelijke registratie van pleziervaartuigen, net zoals dat bijvoorbeeld bij auto's uitstekend is geregeld. Gegevens als merk, type, bouwjaar en kentekennummer, gekoppeld aan houder-gegevens, moeten daarin worden opgenomen.

Lappendeken van vaartuig registers

Op basis van huidige Wet- en Regelgeving is er op nationaal niveau bij overheidsinstanties een wirwar aan deel-registraties voor pleziervaartuigen:

Register Snelle motorboten

Alle snelvarende motorboten (sneller dan 20 km/u, kleiner dan 20 meter) zijn verplicht tot registratie bij de RDW te Veendam. De RDW geeft hiervoor het zogenaamde Y-nummer uit.

Scheepsnummer Binnenvaartwet

Pleziervaartuigen groter dan 20 meter lengte of onderwaterschip groter dan 100 m³ (blokmaat) moeten op basis van de Binnenvaartwet (art. 36) een scheepsnummer krijgen.

VHF Registratie

Alle pleziervaartuigen die zijn voorzien van maritieme zendapparatuur (VHF) zijn verplicht tot het aanvragen van een machtiging bij het Agentschap Telecom. Het Agentschap geeft hiervoor een zogenaamde roepletters (callsign) af.

EPIRB Registratie

Noodbakens of Noodzenders (EPIRB) van pleziervaartuigen moeten geregistreerd worden bij het Agentschap Telecom. Het Agentschap geeft na de registratie hiervoor een MMSI-nummer uit.

BTW Verklaring

De BTW op pleziervaartuigen moet binnen de EU zijn voldaan. Om aan te tonen dat de BTW voldaan is, kunnen eigenaren een BTW verklaring opvragen op basis van de eerste factuur. De Douane registreert de afgegeven BTW verklaringen, gekoppeld aan het vaartuig.

Kadaster

Pleziervaartuigen worden bij het Kadaster ingeschreven om het juridisch eigendom vast te leggen. Registratie is niet verplicht, maar is het enige instrument om het eigendom aan te tonen. Bij financiering is dit een eis.

ICP

Een Internationaal Certificaat Pleziervaartuigen is niet verplicht en heeft geen wettelijke basis, maar is evenwel onmisbaar bij het gebruik van pleziervaartuigen in het buitenland, ook binnen de EU. Het ICP wordt uitgegeven door het Watersportverbond en Koninklijke Nederlandse Motorboot Club, op basis van een convenant met het ministerie van I&W.

Ook op decentraal niveau worden er door nationale en lokale overheden aan pleziervaartuigen registratieverplichtingen opgelegd:

Watercraft Identification Number (WIN)

Ingevolge de Wet Pleziervaartuigen (lengte tussen 2,5 en 24 m) moeten jachtbouwers en jachtimporteurs een administratie bijhouden van de door hun uitgegeven nummers, gekoppeld aan de vaartuiggegevens. Er is geen centrale database van uitgegeven nummers.

Bij aan- en verkoop moeten jachtmakelaars zover als mogelijk het eigendom van het vaartuig vaststellen (ingevolge de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)) en gebruiken hiervoor o.a. de WIN nummers. Het WIN nummer is echter een fabrikantencode en hoeft niets te zeggen over het feitelijke eigendom. Dit nummer geeft aan welke bouwer het pleziervaartuig op de markt heeft gebracht. Dit WIN nummer is ook in een aantal gevallen nodig bij inschrijving in buitenlandse registers.

Ligplaats- en doorvaartvignetten

Op regionaal en lokaal niveau zijn op grond van Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV's) vele tientallen vormen van vaartuigregisters ingevoerd. Naast

bekende stickersystemen zijn elders ook tags in gebruik (bijv. Amsterdam, Haarlem). Onlangs besloot de gemeente Purmerend dat alle verkoopgegevens van pleziervaartuigen in een centrale database moeten worden opgetekend.

Het invoeren van een nationaal register voor pleziervaartuigen bespaart zowel de gebruiker als de registrerende instanties veel kosten. Talloze instanties registreren grotendeels dezelfde gegevens maar natuurlijk ook andere gegevens passend bij hun eigen doelen en taken. Afhankelijk van de doelstelling wordt per instantie een beperkt deel van de vloot geregistreerd. En dat allemaal in decentrale unieke systemen. De huidige gang van zaken is niet kosteneffectief.

Meerwaarde van Identificatie en Registratie Pleziervaartuigen

De bovengenoemde databases zijn niet openbaar. Ondanks de vele databases gaat HISWA ervan uit een groot deel van de pleziervaartuigen niet zijn geregistreerd. HISWA ziet meerwaarde van Identificatie en Registratie Pleziervaartuigen in de volgende dossiers:

Naleving algemene gedragsregels

Gevaarlijk vaargedrag en snelheidsovertredingen kunnen nu uitsluitend worden bekeurd door 'staande houden'. Met een sluitende registratie zal de handhaving effectiever maken. Ook milieudelicten zijn eenvoudiger te controleren.

Diefstal en heling

Uit rapportages van de KLPD blijkt dat het ontbreken van Identificatie en Registratie een nadeel is bij het terugvinden van gestolen vaartuigen. En, eens terug gevonden, is het vaartuig vaak al te goeder trouw aangeschaft door een nieuwe eigenaar. Heling van niet geregistreerde vaartuigen is helaas te eenvoudig.

Financieel

Het wordt eenvoudiger om criminele activiteiten en ernstige overtredingen te herkennen en aan te pakken. Hierdoor wordt (vermeende) ondermijning ontmoedigd. Op dit moment worden kostenbare onderzoeken uitgevoerd door gebruik te maken van bronnen van derden zoals de administratie van jachthavens en servicebedrijven ("Derden-onderzoek") om particuliere bezittingen te traceren. Dat is dan niet meer noodzakelijk. De Wwft regelt dat het watersportbedrijf voldoende zorgvuldig controleert en administreert bij transacties.

Wet Pleziervaartuigen

Handhaving van naleving op de Wet Pleziervaartuigen wordt eenvoudiger, als de Verklaring van Overeenstemming bij de registratie wordt ingelezen. Betere naleving leidt tot een verbeterde 'level playing field' in de sector.

(Maritieme) grensbewaking

Nederland is via de Noordzee een buitengrens van de EU. Transport van illegale goederen en/of personen is een factor waarvoor de verantwoordelijkheid ligt bij Douane en Marechaussee.

Houderschapsbewijs

Bij aan- en verkooptransacties is het nu door particulieren vrijwel ondoenlijk na te gaan of de verkoper daadwerkelijk eigenaar is van het goed. Een houderschapsbewijs zou hier effectief zijn. Het voorkomt heling, verzekeringsfraude,

fiscale fraude en andere malafide handelspraktijken in de sector, omdat transacties ook administratief traceerbaar zijn.

Weesbotenproblematiek

In Nederland groeit het aantal vaartuigen dat geen gebruikswaarde meer heeft. Deze vaartuigen worden in openbare wateren en jachthavens achtergelaten. Nu moeten gemeenten, waterbeheerders en jachthavens de kosten dragen van het afvoeren, bewaren en ontmantelen van weesboten omdat de eigenaren van deze sloopboten niet traceerbaar zijn. Het afschuiven van de afvoer- en sloopkosten op de gemeenschap is niet acceptabel, de vervuiler dient deze rekening te betalen. Binnen nu en 15 jaar groeit het aantal sloopboten naar 75 duizend stuks.

Invoering en voorwaarden

Een verbeterd registratiesysteem voor snelvarende motorboten is sinds 1 januari 2018 in gebruik bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW). In 2019 is dit systeem efficiënter gemaakt en kan snel worden ingezet voor alle type pleziervaartuigen. Een nationale identificatie en registratie van pleziervaartuigen is dus relatief snel en eenvoudig in te voeren.

HISWA wil graag in overleg met de verantwoordelijke ministeries om de invoering te verkennen maar stelt wel voorwaarden aan deze invoering. Registratie van pleziervaartuigen moet geen aanleiding zijn tot het innen van belastingen of andere heffingen. Mocht daar in de toekomst wel sprake van zijn dan mag deze eventuele opbrengst niet verdwijnen in de algemene middelen maar (gedeeltelijk) juist ten goede komt aan de watersportsector zelf. De invoering van registratie moet op een kostenefficiënte manier. Registratie moet ook niet leiden tot aanvullende fiscale maatregelen die de sector of de particulier benadelen.

In de periode 2004 tot en met 2008 heeft de Tweede Kamer al vaker vragen gesteld over de handhaving van overtredingen, de registratie van boten en de noodzakelijke wetswijzigingen daartoe. (Wolfsen en Boelhouwer / 2030401200 & 2040508340; Van Hijum / 2040518620; Kuiken en Roefs / 2070823610; De Rouwe en Haverkamp / 20070823560).

In de brief van 14 oktober 2009 aan de Tweede Kamer komt de staatssecretaris van toenmalige ministerie van V&W (Kamerstuknummer: 32 123 XII) tot de conclusie dat invoering van Identificatie & Registratie op basis van sec haar eigen verantwoordelijkheid niet opportuun is, maar dat alle belangen van alle overheidsdiensten te samen tot een andere conclusie kunnen leiden. Sindsdien is het onderwerp politiek niet meer actueel maar komt wel steeds meer terug als oplossing voor de vele knelpunten waar de sector, de gebruikers en de diverse overheidsinstanties mee kampen.

HISWA Vereniging stelt dat alleen al de dossiers die onder directe verantwoordelijkheid vallen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) voldoende gebaat zijn om te komen tot een snelle invoering van Identificatie & Registratie. Invoering faciliteert daarmee ook vele andere beleidsterreinen.

Oproep

HISWA Vereniging roept de bewindspersonen van J&V en I&W op om de Identificatie & Registratie van snelle vaartuigen uit te breiden naar alle pleziervaartuigen. Dat leidt uiteindelijk tot verbetering, vereenvoudiging en efficiëntievoordelen voor (de)centrale overheden en de handhaving. Tevens komt het ten goede aan de watersporters in Nederland die te goeder trouw zijn en leidt het tot meer zekerheid over eigendom.
